

TÜRKİYE İMSAD

AYLIK SEKTÖR RAPORU KASIM 2014

**YÖNETİCİ ÖZETİ
EXECUTIVE SUMMARY
TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ
TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ
TÜRKİYE EKONOMİSİ
DÜNYA EKONOMİSİ
DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ
ÖZEL BÖLÜM**

YÖNETİCİ ÖZETİ

- ✓ 2014 Yılı İlk Dokuz Ayında Yabancıların Gayrimenkul Alımı 3,1 Milyar Dolar.
- ✓ 2014 Yılı İlk On Ayında Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri Toplamı 17,4 Milyar Dolar.
- ✓ İnşaat sektöründe istihdam Ağustos ayında 1,96 milyon kişi.
- ✓ İnşaat sektöründe devam eden inşaat işleri Kasım ayında arttı.
- ✓ Yeni alınan inşaat işleri Kasım ayında yükseldi.
- ✓ Ekim ayında konut satışları yüzde 25 arttı.
- ✓ 2014 yılı ilk on ayında birinci el konut satışları ilk kez yüzde 1,2 artış gösterdi.
- ✓ Yeni konut fiyatları yıllık artışı yüzde 7,3.
- ✓ Konut kredilerinde yıllık büyüme ivme kazandı; yüzde 13,5.
- ✓ Konut kredisi aylık ortalama faiz oranı Kasım ayında yüzde 0,91.
- ✓ 2014 Eylül ayında inşaat malzemesi sanayi üretimi farklı eğilimler gösterdi.
- ✓ 2014 Eylül ayında inşaat malzemesi ihracatı yüzde 1,1 arttı ve 1,81 milyar dolar oldu.
- ✓ Yıllık inşaat malzemesi ihracatı 21,68 milyar dolar.
- ✓ 2014 yılı ilk dokuz ayında inşaat malzemesi ithalatı yüzde 10,0 gerileyerek 7,0 milyar dolar.
- ✓ Enflasyonda katılık sürüyor; TÜFE yıllık yüzde 8,96.
- ✓ Sanayi üretimi Eylül ayında arttı; yüzde 4,2.
- ✓ TC Merkez Bankası sıkı para politikasını sürdürüyor.
- ✓ Cari açığa gerileme devam ediyor; yıllık 46,7 milyar dolar.
- ✓ Petrol fiyatlarındaki gerileme Türkiye'yi pozitif ayrıştırıyor.
- ✓ Türk lirası değer kazanıyor, sepet kur 2,50 altında.
- ✓ ABD ekonomisi üçüncü çeyrekte yüzde 2,6 büyüdü.
- ✓ AB-28 üçüncü çeyrekte yüzde 1,3 büyüdü.
- ✓ Petrol fiyatlarında beklenmedik hızlı düşüş.
- ✓ Dolar güçleniyor; Euro-Dolar paritesi 1.25'in altında.
- ✓ ABD'de inşaat ve konut sektörlerinde toparlanma sürüyor.
- ✓ ABD'de konut fiyatları yıllık olarak yüzde 8,8 arttı.
- ✓ AB inşaat harcamaları 2014 yılı üçüncü çeyreğinde yeniden küçüldü; yüzde 1,4.
- ✓ İnşaat malzemesi fiyatları Kasım ayında önemli ölçüde düşüyor.

EXECUTIVE SUMMARY

- ✓ Foreigners real estate purchasing is 3,1 billion dollars in first three quarters.
- ✓ Overseas construction contract business volume is 17,4 billion dollars in first ten months.
- ✓ Construction sector employment is 1,96 million in August.
- ✓ Exist construction activities are increasing in November.
- ✓ New construction orders are improving in November.
- ✓ House sales increased 25 percent in October y/y.
- ✓ In the ten months of 2014, house first sales increased 1,2 percent.
- ✓ New house sale price has risen 7,3 percent annual rate.
- ✓ Housing loans is gathering momentum; Yearly based growth rate is 13,5 percent.
- ✓ Average monthly housing loan interest rate dropped to 0,91 percent in November.
- ✓ Sub-construction materials sector industrial production set different trends in September.
- ✓ Construction materials export increased 1,1 percent in September and is 1,81 billion USD.
- ✓ Construction materials export is 21,68 billion USD on yearly based.
- ✓ Construction materials import decreases 10,0 percent in the first nine months of the year and is 7,0 bn USD.
- ✓ Inflation inertia is ongoing on in Turkish economy.
- ✓ Industrial production increased 4,2 percent in August.
- ✓ Annualized current account is declining; 46,7 billion USD.
- ✓ Falling oil prices is decoupling the Turkey positively.
- ✓ Turkish Central Bank still holds tighten monetary policy.
- ✓ Currency basket rate is under 2,50 Turkish Liras.
- ✓ US economy growth 2,6 percent in the third quarter of 2014.
- ✓ EU economy growth 1,3 percent in the third quarter of 2014.
- ✓ Dollar is becoming more strong; Euro Dolar parity is at 1,25 level.
- ✓ Recovery is going on in US construction and housing sector.
- ✓ EU construction expenditures decreased 1,4 percent in third quarter.
- ✓ Construction material prices are dropping rapidly in November.

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

2014 Yılı İlk Dokuz Ayında Yabancıların Gayrimenkul Alımı Yüzde 55 Artarak 3,1 Milyar Dolar Oldu

Türkiye’de son dönemlerde inşaat ve inşaat malzemeleri sektörüne talep yönü ile destek olacak bir gelişme müteakibiyle yasanın çıkarılması ve yabancılar gayrimenkul satışının kolaylaştırılması olmuştur.

Düzenlemenin çıkması ardından 2013 yılının tamamında yabancılar satışlarının toplamı 3,05 milyar dolara ulaşmıştı. 2014 yılının ilk dokuz ayında ise yabancıların gayrimenkul alımı 3,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Geçen yılın ilk dokuz ayına göre satışlar yüzde 55 artmıştır. Yabancılar gayrimenkul satışı giderek artmaktadır ve 2014 yıl genelinde 4,0 milyar dolar satış yapılacağı öngörülmektedir.

TABLO.1 YABANCILARIN GAYRİMENKUL ALIMLARI

DÖNEM	MİLYON DOLAR
2011	2.013
2012 Q1	557
2012 Q2	702
2012 Q3	586
2012 Q4	791
2012	2.636
2013 Q1	719
2013 Q2	600
2013 Q3	680
2013 Q4	1.050
2013	3.049
2014 Q1	1.017
2014 Q2	1.114
2014 Q3	968

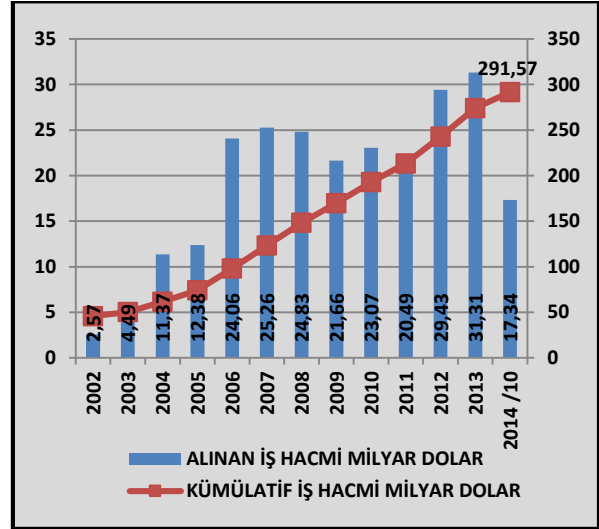
Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

2014 Yılı İlk On Ayında Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri Toplamı 17,4 Milyar Dolar

Türk Müteahhitlik sektörünün yurtdışı faaliyetleri performansı olumsuz küresel ekonomik ve bölgesel siyasi koşullara bağlı olarak 2014 yılında gerilemektedir.

2014 yılının ilk 10 ayında yurtdışında alınan işlerin tutarı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 16 azalarak 17,39 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Böylece birikimli işlerin tutarı da 291,57 milyar dolara çıkmıştır.

ŞEKİL.1 YURTDIŞI MÜTEAHHİTLİK HİZMETLERİ

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

İnşaat Sektöründe İstihdam Ağustos Ayında 1,96 Milyon Kişi

İnşaat sektöründe istihdam Ağustos ayında 1,96 milyon kişi olmuştur. 2014 yılı Ağustos ayı itibariyle inşaat sektöründe istihdam 2013 Ağustos ayının 107 bin kişi üzerindedir. İnşaat sektöründeki istihdam verisi devam eden işlerin seviyesi itibariyle sevindiricidir.

TABLO.2 İNŞAAT SEKTÖRÜNDE İSTİHDAM

DÖNEM	TOPAM İSTİHDAM (000 KİŞİ)	İNŞAAT SEKTÖRÜ İSTİHDAM (000 KİŞİ)	İNŞAAT SEKTÖRÜ PAY %
2012 ARALIK	23.984	1.666	6,9
2013 MART	24.101	1.612	6,7
2013 HAZİRAN	25.366	1.948	7,7
2013 EYLÜL	24.899	1.883	7,6
2013 ARALIK	24.320	1.784	7,3
2014 MART	25.583	1.812	7,1
2014 HAZİRAN	26.586	1.958	7,4
2014 TEMMUZ	26.410	1.915	7,3
2014 AĞUSTOS	26.313	1.964	7,5
2013 AĞUSTOS	25.960	1.877	7,2

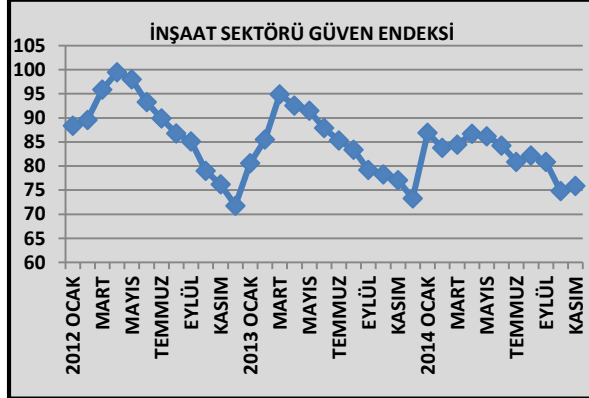
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

İnşaat Sektöründe Güven Endeksi Kasım Ayında 1,1 Puan Arttı

İnşaat sektörü güven endeksi Ekim ayındaki 6,1 puan gerileme ardından Kasım ayında 1,1 puan artmıştır. Böylece yılın en düşük seviyesinden bir miktar geri dönmüştür. Yıla artış ile başlayan inşaat sektörü güven endeksi Mayıs ayına kadar sınırlı bir artış içinde olmuş yaz aylarında ise durağanlaşmıştı. Ekim ayındaki hızlı gerileme ardından Kasım ayındaki toparlanma olumludur. Kasım ayındaki toparlanma sonrası güven endeksi geçen yılın Kasım ayının 1,2 puan altına bulunmaktadır.

ŞEKİL.2 İNŞAAT SEKTÖRÜ GÜVEN ENDEKSİ 2010=100

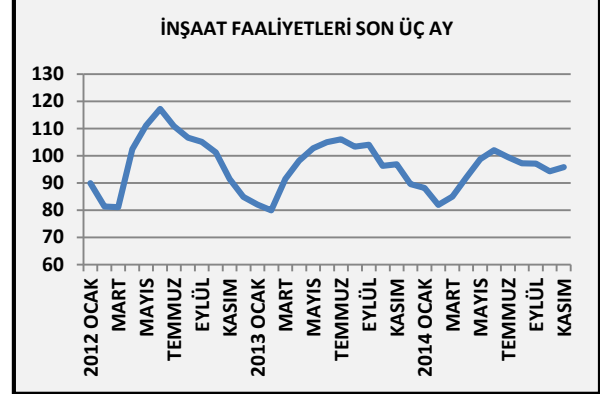
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Mevcut İnşaat İşleri Seviyesi Kasım Ayında 1,5 Puan Arttı

Mevcut inşaat işleri seviyesi 2014 yılının ilk iki ayında geriledikten sonra Mart-Haziran döneminde yükselmişti. Temmuz-Eylül dönemin hemen aynı kalan mevcut işlerin seviyesi Ekim ayında 2,8 puan düşmüştü. Mevcut işlerin seviyesi Kasım ayında ise 1,5 puan artmıştır. Mevcut inşaat işlerinin seviyesi Kasım ayında geçen yılın aynı ayına göre ise 1,1 puan geridedir. İnşaat sektöründe işler mevsimsellik nedeniyle

gerileme sürecine girmekle birlikte Kasım ayındaki toparlanma ümit vericidir.

ŞEKİL.3 SON ÜÇ AY İNŞAAT FAALİYETLERİ 2010=100

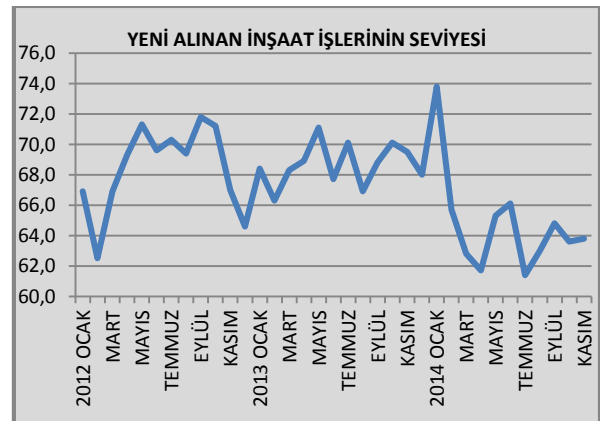

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Alınan İnşaat İşleri Ekim Ayında 0,2 Puan Arttı Ancak Zayıf Kalmaya Devam Ediyor

2014 yılında yeni alınan inşaat işleri Haziran ayında en yüksek seviyeye ulaşmış, Ağustos ve Eylül aylarında ise sınırlı artışlar görülmüştü. Ekim ayında ise yeni alınan işler seviyesi 1,2 puan azalmıştır. Kasım ayında ise yeni alınan işlerde 0,2 puan ile mütevazı bir artış yaşanmıştır. Böylece yeni alınan işler seviyesi Kasım ayında geçen yılın aynı ayına göre 5,7 puan geride kalmıştır.

ŞEKİL.4 YENİ ALINAN İNŞAAT İŞLERİNİN SEVİYESİ 2010=100

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

Konut Satışları Ekim Ayında Yüzde 25,3 Arttı

Ekim ayında konut satışları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 25,3 artış göstermiştir. Ekim ayında 95.645 adet konut satılmıştır. Geçen yılın Ekim ayında ise 76.344 konut satışı yapılmıştı.

Ağustos ve Eylül aylarında da konut satışları geçen yılın aynı aylarına göre yüzde 25 ve yüzde 13,2 artmıştı. Son üç ayda konut satışları hızlanmıştır.

2014 yılının ilk on ayında konut satışları geçen yılın ilk on ayına göre ise yüzde 1,3 azalarak 926.932 adet olarak gerçekleşmiştir. Konut satışlarındaki yıllık gerileme giderek yavaşlamaktadır.

TABLO.3 AYLIK KONUT SATIŞLARI

DÖNEM	2013	2014	2014-2013 DEĞİŞİM %
OCAK	87.444	87.639	+ 0,2
ŞUBAT	88.519	82.597	- 5,5
MART	97.956	87.617	-10,6
NİSAN	95.381	83.610	-12,3
MAYIS	103.261	90.377	-12,5
HAZİRAN	96.424	92.936	-3,6
TEMMUZ	106.636	85.101	-20,2
AĞUSTOS	84.480	105.624	+25,0
EYLÜL	102.280	115.786	+13,2
EKİM	76.344	95.645	+25,3
KASIM	102.681		
ARALIK	115.784		

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Birinci El Konut Satışları Yıllık Olarak Yüzde 1,2 İle Artışa Döndü

Yılın ilk on ayında toplam konut satışları yüzde 1,3 gerilerken birinci el konut satışları ilk on ay içinde ilk kez yüzde 1,2 artışa geçerek 427.582 adet olmuştur. Birinci el konut satışlarının artışı geçmesi inşaat sektörü için ümit vericidir.

İkinci el konut satışları ise ilk on ay içinde geçen yılın ilk on ayına göre yüzde 3,2 oranında gerileyerek 499.350 adet olmuştur. Konut satışlarındaki gerileme sadece ikinci el konut satışlarından kaynaklanır hale dönmüştür. Birinci el konut satışlarındaki toparlanma yeni konut başlangıçları için de özendirici olmaktadır.

TABLO.4 AYLIK KONUT SATIŞLARININ DAĞILIMI

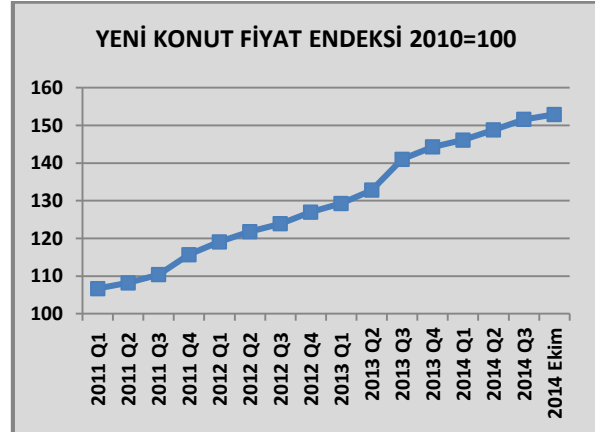
DÖNEM	TOPLAM	BİRİNCİ EL	İKİNCİ EL
2013 OCAK-EKİM	938.725	422.545	516.180
2014 OCAK-EKİM	926.932	427.582	499.350
% DEĞİŞİM	-1,3	+1,2	-3,2

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Konut Fiyatları Artışları Yavaşlıyor; Yıllık Yüzde 7,3

Yeni konut fiyatlarının artışı 2014 yılının genelinde yavaşlamıştır. İlk on ayda yeni konut fiyat artışları yüzde 6,0 olmuştur. Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ise artış yüzde 7,3 olarak gerçekleşmiştir. Son bir yılda yeni konut fiyatlarında en yüksek artış yüzde 8,8 ile 3+1 tipi konutlarda olmayı sürdürmektedir. Yılın genelinde ortaya çıkan yeni konut fiyatlarında yavaşlama eğilimi sürmektedir.

ŞEKİL.5 YENİ KONUT FİYAT ENDEKSİ(2010=100)

Kaynak: REIDIN Yeni Konut Fiyat Endeksi

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

İnşaat ve Gayrimenkul Sektörünün Kullandığı Krediler Üçüncü Çeyrekte Yeniden Artışta

İnşaat sektörünün 2013 yılında yurtdışından kullandığı krediler yüzde 44,0, gayrimenkul sektörünü kullandığı krediler ise yüzde 34,8 artmıştı. Yeni yılın ilk çeyreğinde kredilerdeki artışın sürdüğü görülmüştü. Yılın ikinci çeyrek döneminde ise kredi talebi ve kullanımı yavaşlamıştı. Üçüncü çeyrekte ise kredi hacminde artışın yeniden hızlandığı görülmektedir. İnşaat sektörünün kredi hacmi ilk kez 100 milyar Türk Lirasını aşmıştır. Üçüncü çeyrekte yurtdışından kullanılan kredilerde de inşaat ve gayrimenkul sektörünün her ikisinde artışlar vardır.

TABLO. 5 İNŞAAT VE GAYRİMENKUL SEKTÖRÜNÜN KULLANDIĞI KREDİLER

DÖNEM	İNŞAAT SEKTÖRÜ TİCARİ KREDİLER MİLYON TL	İNŞAAT SEKTÖRÜ YURTDIŞI KREDİLER MİLYON DOLAR	G.MENKUL TİCARİ KREDİLER MİLYON TL	G.MENKUL YURTDIŞI KREDİLER MİLYON DOLAR
2011 Q4	49,314	6,962	26.918	3.864
2012 Q1	51.535	6.737	26.981	4.015
2012 Q2	54.454	6.509	27.741	3.614
2012 Q3	58.403	6.685	29.537	3.280
2012 Q4	59.030	6.629	29.855	3.494
2013 Q1	63.821	6.443	32.169	3.423
2013 Q2	77.189	6.765	35.884	3.715
2013 Q3	79.096	6.853	37.656	3.589
2013 Q4	85.090	5.995	40.244	5.164
2014 Q1	93.936	6.185	50.184	5.258
2014 Q2	95.203	6.801	49.961	5.297
2014 Q3	100,660	7.123	57.731	5.408

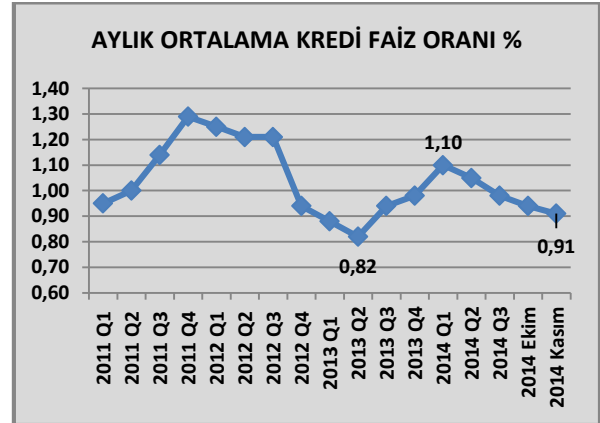
Kaynak: TBB Risk Merkezi, TCMB

Kasım Ayında Konut Kredileri Aylık Ortalama Faizleri Yüzde 0,91 Seviyesinde

Konut kredisi faiz oranlarındaki gerileme sürmektedir. Eylül ve Ekim ayları ardından faiz oranlarındaki gerileme Kasım ayında belirginleşmiştir. Eylül ve Ekim aylarında kredi aylık faizi yüzde 1'in altında

gerçekleşmiştir. Kasım ayında ise yüzde 0,91'e kadar inmiştir. Bankalar konut kredisi faiz oranlarını Merkez Bankası'nın finansman maliyetlerini durağan tutmasına rağmen gevşetmektedir. Bundan sonraki birkaç ay faiz indirimi olanağı oldukça sınırlı olacaktır.

ŞEKİL.6 KONUT KREDİSİ AYLIK ORTALAMA FAİZ ORANLARI YÜZDE

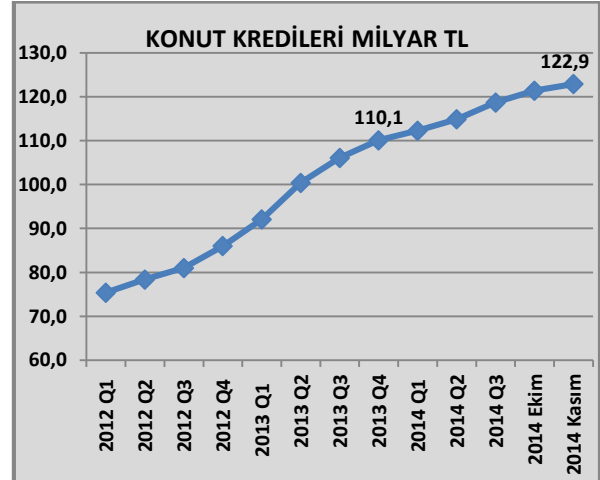

Kaynak: TCMB

Konut Kredilerinde Yıllık Büyüme Yüzde 13,5

Aralık ayı sonunda 110,1 milyar TL olan konut kredileri Kasım ayında 122,9 milyar TL'ye ulaşmıştır. Kasım ayı itibariyle konut kredilerinde yıllık büyüme yüzde 13,5'e yükselmiştir.

ŞEKİL.7 KONUT KREDİLERİ STOKU

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ

İnşaat Malzemesi Sanayi Üretimi Eylül Ayında Farklı Eğilimler Gösterdi

2014 yılının Eylül ayında inşaat malzemesi üretimlerinde farklı eğilimler ortaya çıkmıştır. Eylül ayında çok sayıda alt sektörde üretim artarken aynı şekilde çok sayıda alt sektörde de üretim gerilemiştir.

Eylül ayında üretim verileri izlenen 26 alt sektörden 15'inde üretim geçen yılın aynı ayına göre gerilemiştir.

Yine Eylül ayında 11 alt sektörde ise üretim geçen yılın aynı ayına göre artmıştır.

Eylül ayında geçen yılın aynı ayına göre inşaat malzemeleri içinde önemli yer tutan çimento üretimi yüzde 8,5, hazır beton üretimi yüzde 5,4, plastik inşaat malzemeleri üretimi yüzde 6,3, boyalar üretimi yüzde 3,2 azalmıştır.

Yine benzer şekilde Eylül ayında geçen yılın aynı ayına göre düz cam üretimi yüzde 3,2, kablolar üretimi yüzde 4,3 ve metal yapı malzemeleri üretimi yüzde 10,0 gerilemiştir.

Temmuz ayındaki gerileme, Ağustos ayındaki hızlı toparlanma ve Eylül ayındaki farklı büyümeler sonrası yılın üçüncü çeyreğinde inşaat malzemeleri sanayi üretimi ikinci çeyrek performansının bir miktar üzerinde gerçekleşmiştir.

Ocak-Eylül döneminde ise ortalama inşaat malzemeleri sanayi büyümesi ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5,0'ler seviyesinde sürmektedir. Yedi alt sektörde üretim artışı yüzde 10'un üzerindedir. Yedi alt sektörde ise üretim geçen yılın gerisinde kalmıştır.

Ocak-Eylül döneminde de toplam üretim değişimleri farklılık göstermektedir. Örneğin çimento üretimi yılın ilk dokuz ayında sadece yüzde 0,7 artarken, taş ve mermerler yüzde 6,3 gerilemiş, buna karşın boya üretimi yüzde 13,4 artmıştır.

Ocak-Eylül döneminde en yüksek üretim artış yüzde 26,4 ile metalden kapı ve pencere sektöründedir. İkinci sırada yüzde 25,1 artış ile duvar kağıtları yer almaktadır. Onu sırası ile yüzde 19,8 artış ile parke ve yer döşemeleri sektörü ve yüzde 13,4 artış ile boya ve vernik sektörü izlemektedir.

TABLO.6 ALT SEKTÖRLERDE SANAYİ ÜRETİMİ BÜYÜME 2014 OCAK-EYLÜL

ALT SEKTÖRLER	EYLÜL	OCAK-EYLÜL
Metalden Kapı ve Pencere	3,1	26,4
Duvar Kağıdı	11,5	25,1
Birleştirilmiş Parke Yer Döşemelerinin	3,6	19,8
Boya, vernik ve benzeri kaplayıcı mad.	-3,2	13,4
Elektrikli Aydınlatma Ekipleri	1,4	11,9
Kireç ve Alçı	1,3	10,5
İnşaat Amaçlı Alçı Ürünleri	-12,9	10,0
Seramik Karo ve Kaldırım Taşları	14,2	9,6
Diğer Camların İmalatı ve İşlenmesi	6,5	8,3
İnşaat Amaçlı Beton Ürünleri	6,0	8,0
Fırınlanmış Kilden Tuğla, Karo ve Malz.	0,1	5,4
Düz Cam	-3,2	5,0
Kilit ve Menteşe	1,9	4,7
Ana Demir ve Çelik Ürünleri İmalatı	5,7	3,2
Merkezi Isıtma Radyatörleri	-2,1	2,2
Seramik Sıhhi Ürünler	-2,4	2,0
Bina Doğramacılık ve Marangozluk Ür.	-18,7	1,9
Kablolar	-4,3	0,8
Çimento	-8,5	0,7
Plastik İnşaat Malzemesi	-6,3	-0,1
Hazır Beton	-5,4	-0,3
Diğer musluk ve valf/vana	-2,0	-0,3
Metal Yapı ve Yapı Parçaları	-10,0	-2,4
Çelikten Tüpler, Borular, İçi Boş Profil.	-1,7	-6,0
Taş ve Mermerler	-14,2	-6,3
Soğutma ve Havalandırma Donanımları	-18,2	-25,8

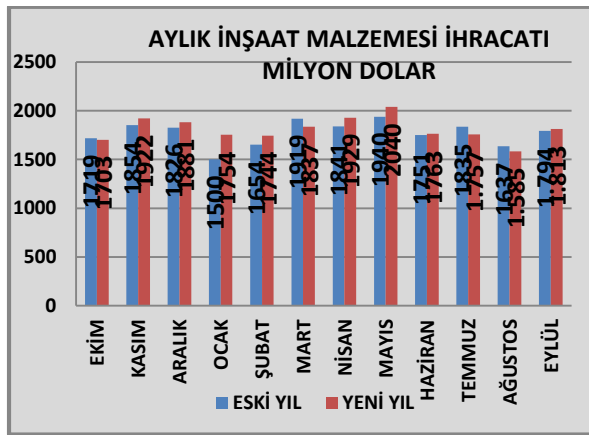
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ

Eylül Ayında İhracat Yüzde 1,1 Arttı

İki aylık gerileme ardından 2014 yılı Eylül ayında inşaat malzemesi ihracatı yeniden artmıştır. İhracat geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1,1 artarak 1,81 milyar dolar olmuştur. Yılın ilk dokuz ayında ihracat 16,1 milyar dolar olmuş ve ihracat yüzde 1,9 artmıştır.

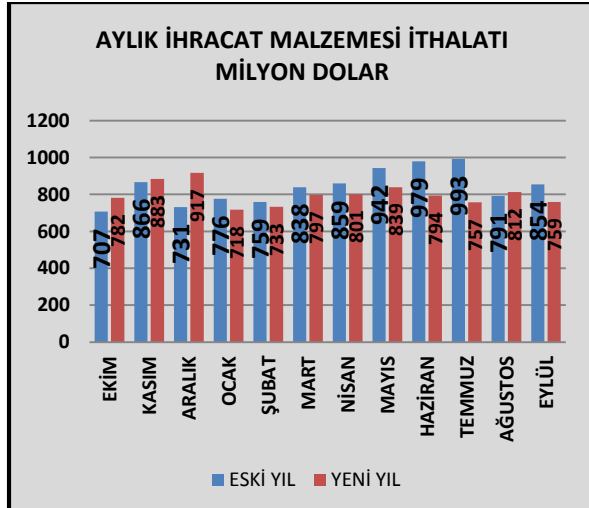
ŞEKİL.8 İNŞAAT MALZEMELERİ İHRACATI AYLIK

İthalat Eylül Ayında Yüzde 11,1 Geriledi

İthalat ilk kez aylık bazda Ağustos'ta yüzde 2,7 yükseldikten sonra Eylül ayında yeniden yüzde 11,1 gerilemiştir. Yılın ilk dokuz ayında ithalat 7,0 milyar dolar, ithalattaki gerileme ise yüzde 10,0 olmuştur.

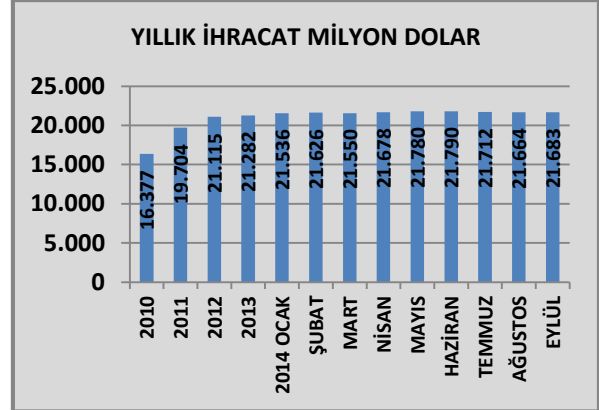
ŞEKİL.9 İNŞAAT MALZEMELERİ İTHALATI AYLIK

Yıllık İhracat 21,68 Milyar Dolar

2014 yılı Eylül ayında yıllık ihracat 21,68 milyar dolar olmuştur. Yıllık ihracat artışı (2013 sonuna göre) yüzde 1,9 olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılının ilk dokuz aylık döneminde ihracat performansı ilk çeyrek sonrası kademeli olarak düşmektedir. AB'de yavaşlama ve Bölge ülkelerinde yaşanan sıkıntılar nedeniyle ihracat zayıflamaktadır.

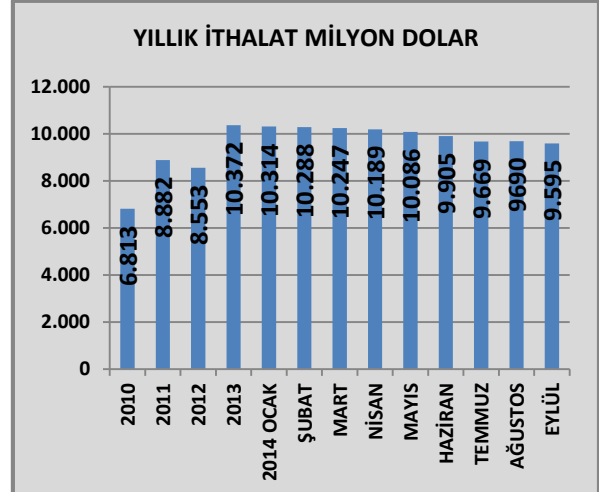
ŞEKİL.10 İNŞAAT MALZEMELERİ İHRACATI YILLIK

Yıllık İthalatta Gerileme Yeniden Hızlandı

2014 yılında inşaat malzemeleri ithalatı gerilemektedir. Gerileme Eylül ayında yeniden hızlanmıştır. Eylül ayında yıllık ithalat 9,6 milyar dolara kadar gerilemiştir. Döviz kurlarındaki artışlar Eylül ayında olduğu gibi ithalatta belirleyici olmaktadır.

ŞEKİL.11 İNŞAAT MALZEMELERİ İTHALATI YILLIK

AYLIK SEKTÖR RAPORU KASIM 2014

**TABLO.7 İNŞAAT MALZEMELERİ İHRACATI
OCAK-EYLÜL MİLYON DOLAR**

SEKTÖRLER	2013/9	2014/9	DEĞİŞİM %
ALÇI	68.8	60.0	-12,7
ÇİMENTO	605.0	492.5	-18,6
BOYALAR VE VERNİKLER	343.2	346.3	0,9
PLASTİK İNŞAAT MALZEMELERİ	1.009.7	1.085.2	7,5
AĞAÇTAN İNŞAAT MALZEMELERİ	350.4	444.0	26,7
DUVAR KAĞITLARI	9.4	11.8	25,9
İŞLENMİŞ TAŞLAR (MERMER, GRANİT)	802.9	854.6	6,5
MİNERAL YÜNLER	18.9	18.1	-3,9
ASFALT, ALÇI, ÇİMENTO VE BETONDAN EŞYA	119.3	112.4	-5,8
TUĞLALAR, KAROLAR, KİREMİTLER	5.7	6.5	14,2
SERAMİK KAPLAMALAR	460.2	463.2	0,7
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	153.2	170.6	11,4
DÜZ CAM, YALITIM CAMI, CAM TUĞLA	87.3	107.6	23,2
CAM YÜNÜ	76.0	79.4	4,5
DEMİR ÇELİK ÇUBUK, PROFİL, TELLER VE ÇİVİ	4.616.4	4.444.5	-3,7
DEMİR ÇELİKTEN BORU VE BORU BAĞLANTI PARÇA	1.310.9	1.280.1	-2,3
DEMİR ÇELİKTEN İNŞAAT AKSAMI	1.026.8	1.117.5	8,8
DEMİR ÇELİK VİDA, CİVATA SOMUN	221.3	263.4	19,0
DEMİR ÇELİKTEN RADYATÖRLER	318.3	328.4	3,1
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	61.3	63.0	2,7
ALÜMİNYUMDAN İNŞAAT MALZEMESİ VE AKSAMI	650.3	710.7	9,3
ALÜMİNYUMDAN SAĞLIK GEREÇLERİ	72.1	85.5	18,6
KİLİTLER VE DONANIM EŞYASI	422.5	505.6	19,7
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	566.8	580.8	2,5
ASANSÖRLER VE LİFTLER	34.9	39.0	11,8
MUSLUKLAR VE VANALAR	295.1	333.2	12,9
ELEKTRİK MALZEMELERİ	411.0	424.1	3,2
YALITIMLI KABLolar	1.229.7	1.281.0	4,2
AYDINLATMA CİHAZLARI	211.0	230.9	9,4
PREFABRİK YAPILAR	243.4	166.3	-31,7
İNŞAAT MALZEMELERİ	15.802.7	16.107.6	1,9

Çalışmada yer alan tüm dış ticaret verilerinin sayısal kaynağı Türkiye İstatistik Kurumu'dur.

**TABLO.8 İNŞAAT MALZEMELERİ İTHALATI
OCAK-EYLÜL MİLYON DOLAR**

SEKTÖRLER	2013/9	2014/9	DEĞİŞİM %
ALÇI	5.8	6.2	5,3
ÇİMENTO	7.9	12.4	57,0
BOYALAR VE VERNİKLER	425.3	464.0	9,1
PLASTİK İNŞAAT MALZEMELERİ	295.1	280.4	-5,0
AĞAÇTAN İNŞAAT MALZEMELERİ	553.0	475.1	-14,1
DUVAR KAĞITLARI	41.0	67.6	64,6
İŞLENMİŞ TAŞLAR (MERMER, GRANİT)	182.2	177.4	-2,6
MİNERAL YÜNLER	43.2	51.4	19,0
ASFALT, ALÇI, ÇİMENTO VE BETONDAN EŞYA	68.6	56.2	-18,1
TUĞLALAR, KAROLAR, KİREMİTLER	3.0	2.4	-18,5
SERAMİK KAPLAMALAR	83.3	82.5	-1,0
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	7.0	7.1	0,8
DÜZ CAM, YALITIM CAMI, CAM TUĞLA	123.2	154.1	25,1
CAM YÜNÜ	138.6	152.4	9,9
DEMİR ÇELİK ÇUBUK, PROFİL, TELLER VE ÇİVİ	457.5	353.1	-22,8
DEMİR ÇELİKTEN BORU VE BORU BAĞLANTI PARÇA	723.1	627.1	-13,3
DEMİR ÇELİKTEN İNŞAAT AKSAMI	157.4	182.3	15,8
DEMİR ÇELİK VİDA, CİVATA SOMUN	468.1	479.1	2,3
DEMİR ÇELİKTEN RADYATÖRLER	16.8	16.1	-4,1
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	12.6	12.3	-2,3
ALÜMİNYUMDAN İNŞAAT MALZEMESİ VE AKSAMI	86.4	66.6	-22,9
ALÜMİNYUMDAN SAĞLIK GEREÇLERİ	32.7	25.9	-20,9
KİLİTLER VE DONANIM EŞYASI	430.9	461.3	7,0
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	1.336.7	688.5	-48,5
ASANSÖRLER VE LİFTLER	89.3	90.7	1,6
MUSLUKLAR VE VANALAR	533.3	482.5	-9,5
ELEKTRİK MALZEMELERİ	826.4	811.7	-1,8
YALITIMLI KABLolar	254.6	262.2	3,0
AYDINLATMA CİHAZLARI	369.1	440.0	19,2
PREFABRİK YAPILAR	15.7	19.9	27,0
İNŞAAT MALZEMELERİ	7.789.2	7.009.8	-10,0

Gruplandırmalar için uluslararası sınıflandırmalar kullanılmıştır. İnşaat malzemesi toplam verileri Çalışma Ekibi tarafından hesaplanmaktadır.

TÜRKİYE EKONOMİSİ

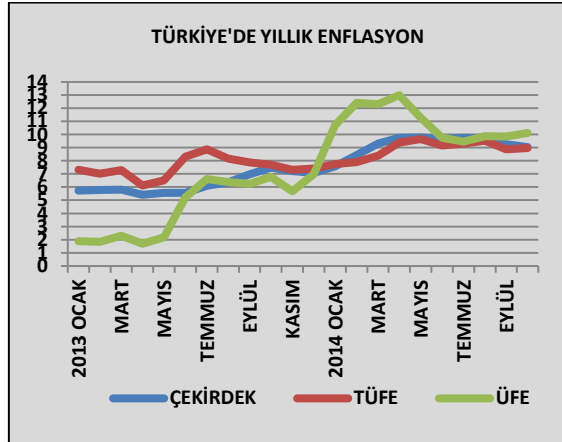
Enflasyonda Katılık Ekim Ayında da Devam Etti

2014 yılında uygulanan ekonomi politikalarının birincil hedefi olan enflasyon Ekim ayında önemli ölçüde artmış ve katılığını sürdürmüştür. Böylece enflasyonda beklenen düşüş eğilimi henüz oluşmamıştır.

Tüketici fiyatları yıllık olarak yüzde 8,96, çekirdek enflasyon yıllık yüzde 9,04 ve üretici fiyatları ise yıllık yüzde 10,1 seviyesindedir.

Enflasyondaki bu katılışma nedeniyle Merkez Bankası sıkı para politikasını sürdürmek zorunda kalmaktadır.

ŞEKİL.12 ENFLASYON

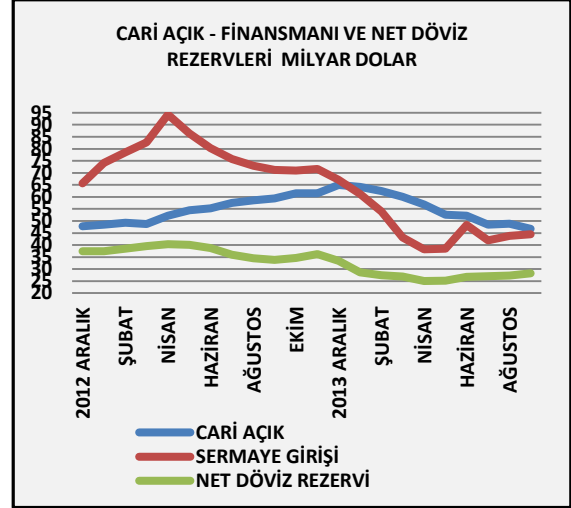
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yıllık Cari Açık Kontrol Altında ve 46,7 Milyar Dolar Seviyesinde

Yılın ilk dokuz ayında cari açık geçen yılın aynı dönemine göre önemli ölçüde gerilemiş ve Eylül ayı sonunda yıllık 46,7 milyar dolara inmiştir. Cari açığındaki gerileme önümüzdeki aylarda da sürecektir. Özellikle petrol fiyatlarındaki gerilemenin cari açık üzerindeki etkisi

önümüzdeki aylarda daha çok görülecektir. Yılın ilk döneminde tersine dönen sermaye hareketlerinde de yeniden giriş yaşanmaktadır

ŞEKİL.13 CARI AÇIK VE FİNANSMANI

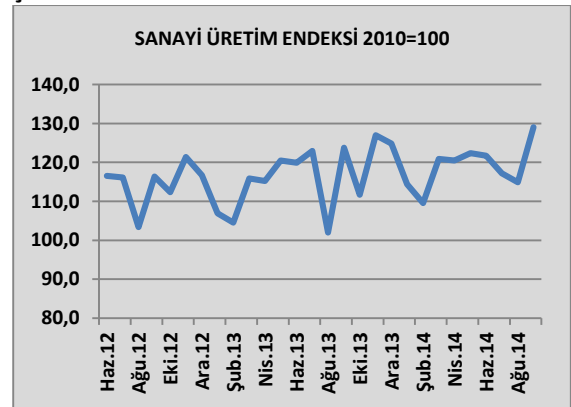

Kaynak: T.C Merkez Bankası

Eylül Ayında Sanayi Üretimi Yüzde 4,2 Artı

Sanayi üretimi 2014 yılı Temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 4,6 geriledikten sonra Ağustos ayında yüzde 12,7 artmıştı. Sanayi üretimi Eylül ayında ise yüzde 4,1 artış göstermiştir. Sanayi üretiminde büyüme sürmektedir.

ŞEKİL.14 SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ 2010=100

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Merkez Bankası Sıkı Para Politikasını Sürdürüyor

Merkez Bankası katılaştıran enflasyon karşısında sıkı para politikasını sürdürürken Kasım ayında da faizlerde değişikliğe gitmemiş, faiz oranlarında bir indirim yapamamıştır. Merkez Bankası Kasım ayında politika faizini yüzde 8,25’de sabit tutmuş ve sıkı para politikasının süreceğini açıklamıştır.

Sıkı para politikası duruşunun ve alınan makro ihtiyati önlemlerin etkisiyle kredi büyüme hızları makul düzeylerde seyretmektedir. Küresel talep zayıflarken iç talep büyümeye daha fazla katkı vermeye başlamıştır. Bununla birlikte, tüketici kredilerinin ılımlı seyri ve dış ticaret hadlerindeki olumlu gelişmeler cari dengedeki iyileşmeyi destekleyebilecektir.

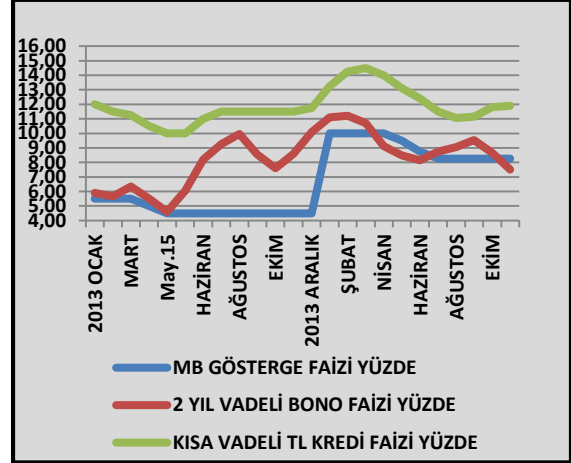
Merkez Bankası’nın faiz indirebilmesi için enflasyonda kalıcı ve önemli bir gerilemenin ortaya çıkması gerekecektir. Muhtemelen bu gerileme 2015 yılı ilk çeyreğinde ortaya çıkacaktır.

Türk Lirası Bono Faizlerinde Gerileme

Türkiye’de faiz oranlarında beklenmedik bir gelişme yaşanmaktadır. Petrol fiyatlarında aşırı gerileme ile birlikte Türkiye’de enflasyon ve cari açığın önemli ölçüde düşeceği beklentisi yeniden sıcak para akımına yol açmaktadır. Sıcak para Türk Lirası faizli bono ve tahvillere kısa süreli yatırım yapmaktadır. Bu akıma bağlı olarak Türk Lirası bono ve tahvil faizlerinde hızlı bir gelişme ortaya çıkmıştır. Faizler yüzde 7,5 seviyesine kadar inmiştir. Merkez Bankası faizleri ise

Kasım ayında değişmemiştir. Buna bağlı olarak kredi faizleri de değişmemiş ve hatta bir miktar artarak yüzde 11,9’a yükselmiştir. Önümüzdeki birkaç ay içinde TL faizler mevcut seviyelerinde kalacaktır.

ŞEKİL.15 TÜRK LİRASI FAİZLER

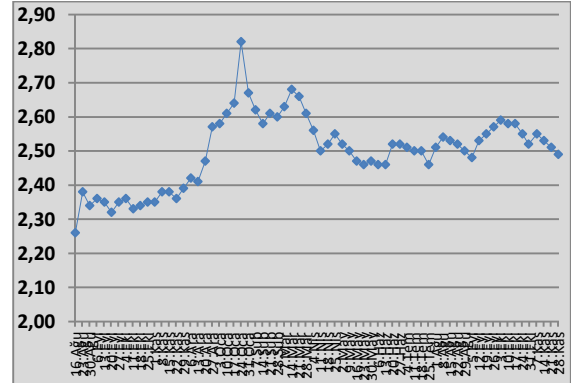

Kaynak: T.C Merkez Bankası

Türk Lirası Değerleniyor

Petrol fiyatlarında aşırı gerileme ile birlikte Türkiye’de enflasyon ve cari açığın önemli ölçüde düşeceği beklentisi Türkiye’nin risk primini düşürmekte olup Türk Lirası da değerlendirilmektedir. TL sepet kur yeniden 2,50TL seviyesinin altına inmiştir. Türk Lirasında kısa süreli bir değerlendirme yaşanmaktadır.

ŞEKİL.16 TÜRK LİRASI SEPET KUR

Kaynak: T.C Merkez Bankası

DÜNYA EKONOMİSİ

Dünya Ekonomisinde Büyüme Tartışmaları G-20 Gündemindeydi

Dünya ekonomisinde büyüme tartışmaları Kasım ayının da küresel ekonomi gündeminin ilk sırasında yer almıştır. Dünya ekonomisinde büyüme kaynaklı endişeler 2015 yılını da etkileyecektir. Kasım ayında yapılan G-20 zirvesinde özellikle dünya ekonomisinde vasat büyüme endişeleri dile getirilmiş ve büyümenin hızlandırılması için yatırımlara ağırlık verilmesi kararlaştırılmıştır.

Dünya Ekonomisinde Üç Ayaklı Büyüme

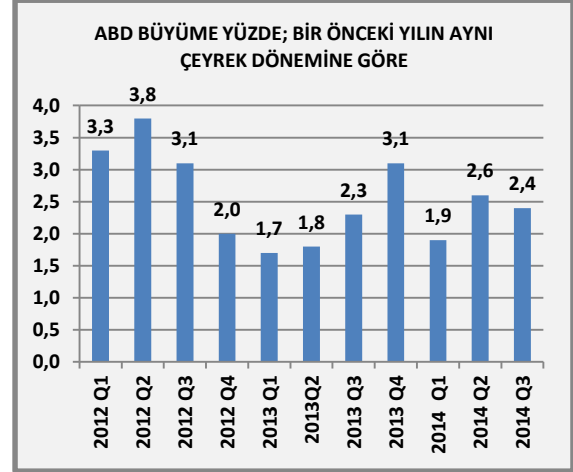
Dünya ekonomisinde ABD, İngiltere, Kanada, Kore gibi ülkeler daha hızlı büyürken Avrupa Birliği ve Japonya'da durağanlık, gelişen ülkelerde ise yavaşlama öne çıkmaktadır. Dünya ekonomisinde büyüme alanında halen bir uyum sağlanamamıştır. Küresel kriz sonrası büyüme motorları eksik çalışmakta ve değişmektedir.

ABD'de Toparlanma Sürüyor ve FED Faiz Artışına Yaklaşıyor

ABD'de açıklanan veriler ekonomik büyümenin hızlandığını göstermektedir. Nitekim ABD Merkez Bankası'nın Kasım ayı açıklamalarında büyümenin hızlandığına vurgu yapılmaktadır. FED ayrıca faiz artışı ile ilgili olarak üç konuda net mesajlar vermiştir. Faiz kararı verilirken AB ve Japonya'daki durağanlık ile gelişen ülkelerdeki yavaşlama etkisi

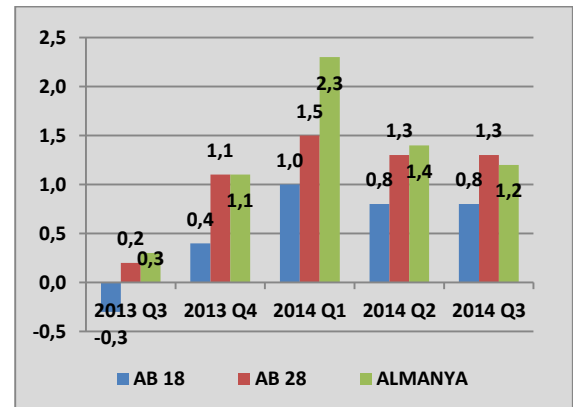
çok sınırlı olacaktır. İkincisi mali piyasalardaki dalgalanmalar ile ilgili mesaj verilmemiştir. Üçüncüsü güçlü Doların ekonomik büyümeye olumsuz etkisi beklenmemektedir. Çünkü ihracatın büyümeye katkısı sınırlıdır.

ŞEKİL.17 ABD'DE BÜYÜME YÜZDE

Avrupa Birliği Resesyona Girmede ve Mütevazı Büyüme Gerçekleşti

Avrupa Birliği'nde açıklanan üçüncü çeyrek büyüme verileri yavaşlamayı teyit etmektedir. Euro bölgesi geçen yılın aynı çeyreğine göre yüzde 0,8, AB-28 ülkeleri yüzde 1,3 büyümüştür. Ancak yavaşlamaya rağmen Avrupa'nın resesyona girmemiştir ve büyüme dinamikleri mütevazı ölçüde çalışmaktadır.

ŞEKİL.18 AB'DE BÜYÜME YÜZDE

Kaynak: Eurostat

DÜNYA EKONOMİSİ

Petrol Fiyatlarında Beklenmedik Gerileme

ABD Merkez Bankası'nın parasal genişlemeyi sona erdirip faiz artışına yaklaştığı bir ortamda Dolar güçlenirken emtia fiyatlarında gerilemeler yaşanmaktadır. Ancak emtialar içinde petrol fiyatlarında beklentilerin çok üzerinde bir düşüş gerçekleşmektedir. Bu düşüş için global-politik nedenler de üretilmektedir. Nitekim petrol fiyatlarındaki gerileme küresel ekonomik dengelerin ötesinde Rusya-İran ikilisi üzerinden siyasi dengeleri de etkilemektedir. Petrol üreticisi ülkeler teşkilatı OPEC'in toplantısında petrol üretiminin kısılmaması yönünde bir karar ortaya çıkınca petrol fiyatlarındaki gerileme hızlanmıştır. Brent petrolün varil fiyatları için 60-70 dolar arası beklentisi güçlenmektedir.

Gelişen Ülkelerde Ortak Sıkıntı Ekonomik Yavaşlama

Gelişen ülkeler tarafında ise önemli ve farklı gelişmeler yaşanmaktadır. Gelişen ülkelerde ekonomik yavaşlama devam etmektedir.

Çin'den beklenmedik faiz indirimi; Çin ekonomisinde, yaşanan yavaşlama sonucu bu yıl ve 2015 yılında yüzde 7,0 seviyesinde bir büyüme başarı kabul edilecektir. Çin Merkez Bankası büyümeyi desteklemek için sürpriz bir şekilde faiz oranlarında indirime gitmiştir. Çin'de finansal liberalleşme adımları ile yabancılar menkul kıymet araçlarına yatırımları da serbest hale getirilmiştir.

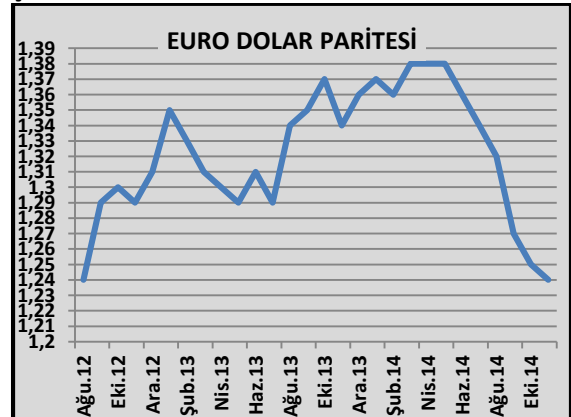
Rusya üç koldan sıkıntı yaşamaktadır; Rusya'da uygulanan yaptırımlar ile enerji fiyatlarındaki gerileme olumsuz etki yaratmaktadır. Buna bağlı olarak Rusya para birimi Ruble'de hızlı değer kaybı sürmüştü ve Rusya Merkez Bankası Ruble'de serbest kur rejimine geçmiştir. Ruble'de değer kaybı sürmektedir.

Emtia ihracatçısı gelişen ülkeler zorlanmaktadır; Emtia fiyatlarındaki gerileme Rusya, Brezilya, Endonezya gibi gelişen ülkeleri daha çok olumsuz etkilemektedir. Bu üç ülkede de Kasım ayında Merkez Bankaları faiz arttırmak zorunda kalmışlardır.

Dolar Güçleniyor

Küresel mali piyasalarda Merkez Bankalarının mevcut uygulamaları ve gelen büyüme verilerine bağlı olarak Dolar güçlenmeye devam etmektedir. Euro- Dolar paritesi 1.24-1.25 arasına inmiştir. ABD'nin faiz artışı sürecine yaklaşıması ile birlikte Dolar değer kazanmakta, diğer para birimleri ve özellikle Euro zayıflamaktadır.

ŞEKİL.19 EURO DOLAR PARİTESİ

Kaynak: Reuters Günlük Verileri

DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ

ABD'de İnşaat Harcamaları Zirvede

ABD'de konut ve konut dışı inşaat harcamalarında toparlanma yaz aylarında da sürmüştür. Yıllık inşaat harcamaları Eylül ayında ise 950,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

TABLO.9 ABD İNŞAAT HARCAMALARI
YILLIK MİLYAR DOLAR

DÖNEM	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA İNŞAATI	TOPLAM İNŞAAT
2012 Q2	277.7	478.6	756.3
2012 Q3	296.9	500.6	797.5
2012 Q4	303.3	532.3	835.6
2013 Q1	325,1	544.0	869.2
2013 Q2	341,1	556,0	897.1
2013 Q3	346,1	570,4	916,5
2013 Q4	363,8	582,9	946,7
2014 Q1	383,0	568,6	951.6
2014 HAZİRAN	355,9	601,2	957,1
2014 TEMMUZ	357,5	611,3	968,8
2014 AĞUSTOS	353,2	601,9	955,2
2014 EYLÜL	354,8	596,1	950,9

Kaynak: US Bureau Of Census

ABD'de Ev Satışları ile Konut Fiyatları Artıyor

ABD'de mevcut ve yeni ev satışları Ekim ayında son 6 yılın en yüksek seviyesine çıkmıştır. Konut fiyatları da kademeli olarak yükselişini sürdürmektedir.

TABLO.10 ABD KONUT SEKTÖRÜ

DÖNEM	YENİ EV SATIŞLARI AYLIK BİN	MEVCUT EV SATIŞLARI YILLIK BİN	KONUT FİYAT ENDEKSİ CS 20
2012 Q4	396	4.900	146,0
2013 Q1	443	4.940	148,6
2013 Q2	455	5.060	159,5
2013 Q3	403	5.260	165,7
2013 Q4	441	4.870	165,6
2014 Q1	407	4.590	166,8
2014 Q2	409	5.030	172,3
2014 TEMMUZ	404	5.140	173,3
2014 AĞUSTOS	453	5.050	173,8
2014 EYLÜL	455	5.180	173,7
2014 EKİM	458	5.260	

Kaynak: US National Association of Realtors, US Bureau of Census, S&P Case Shiller Index

Euro Alanında İnşaat Sektörü Üçüncü Çeyrekte Yeniden Küçüldü

Avrupa Birliği ve Euro bölgesinde inşaat sektörü üç yıllık küçülme ardından 2014 yılı ilk çeyrek döneminde 6,6 oranında büyümüştü. Büyüme, ikinci çeyrekte ise yüzde 3,6 olarak gerçekleşmişti. Ancak inşaat sektörü üçüncü çeyrekte yeniden yüzde 1,4 küçülmüştür.

TABLO.11 EURO ALANI İNŞAAT SEKTÖRÜ
BÜYÜME DEĞİŞİM YÜZDE

DÖNEM	TOPLAM İNŞAAT SEKTÖRÜ	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA İNŞAATI
2012 Q3	-4.7	-4.0	-6.5
2012 Q4	-4.3	-4.1	-5.1
2013 Q1	-5,9	-5,5	-7,4
2013 Q2	-3,6	-3,6	-4,1
2013 Q3	-1,2	-1,1	-2,0
2013 Q4	-1,3	-1,1	-2,2
2014 Q1	6,6	7,1	4,9
2014 Q2	3,6	4,5	1,2
2014 Q3	-1,4	-0,7	-3,4

Kaynak: Eurostat

İnşaat Malzemesi Fiyatları Geriliyor

Kasım ayında inşaat demiri, kereste ve bakır fiyatları önemli ölçüde gerilemektedir.

TABLO.12 İNŞAAT MALZEMESİ FİYATLARI

DÖNEM	İNŞAAT DEMİRİ TON/DOLAR	BAKIR 100 LIBRE/DOLAR	DÜZ KERESTE 2,36 M3/DOLAR
EYLÜL	661	373,58	332
2012 ARALIK	656	364,93	370
MART	630	336,83	423
HAZİRAN	623	325,53	340
EYLÜL	640	334,20	364
2013 ARALIK	643	331,40	379
MART	630	292,40	387
HAZİRAN	655	314.40	371
EYLÜL	645	303.50	394
KASIM	635	209,80	363

Kaynak: Platts-Mc Graw Hill Financial, National Association of Home Builders, COMEX,

ÖZEL BÖLÜM**TÜRKİYE İÇİN POZİTİF AYRIŞMA SICAK PARA AKIMI İÇİN KULLANILYOR****Petrol Fiyatlarında Beklenmedik Düşüş Türkiye'yi Ayrıştırıyor**

ABD Merkez Bankası'nın parasal genişlemeyi sona erdirip faiz artışına yaklaştığı bir ortamda Dolar diğer tüm para birimleri karşısında değer kazanıyor. Diğer beklenen bir etki olarak da emtia fiyatları geriliyor. Ancak emtialar içinde petrol fiyatlarında beklentilerin çok üzerinde bir düşüş gerçekleşmiştir. Petrol fiyatlarında çok yüksek gerilemenin beklenmedik bir etkisi de Türkiye üzerinde görülmektedir. Türkiye, petrol fiyatlarındaki gerilemenin cari açık ve enflasyon üzerinde yaratacağı olumlu etki ile bu öncelikli iki riski açısından 2015 yılında önemli ölçüde rahatlayacaktır. Bu rahatlama petrol fiyatlarındaki gerileme kalıcı olursa gerçekleşecek ki beklenti de bu yöndedir. Böylece Türkiye ve Türk Lirası yeni küresel koşullar içinde birden ve beklenmedik şekilde olumlu ayrışmaya başlamıştır. Ancak sıcak para yatırımı yapacak olanlar petrol fiyatlarındaki gerilemenin Türkiye üzerindeki olumlu etkisini abartarak kullanmaya başlamışlardır.

Faiz Düşüşü ve Türk Lirasında İstikrar Beklentisi İle Yeniden Sıcak Para Geliyor

Küresel ölçekte Doların güçlenmesi, faizlerin artacak olması ve emtia fiyatlarının düşmesi gelişen ülkeleri ve özellikle emtia ihraç eden ülkeleri olumsuz etkilemektedir. Nitekim bu süreçten en çok etkilenen Brezilya, Rusya ve Endonezya sermaye kaçışları ile paralarının değer kaybını engellemek için faizlerini arttırmaya başlamışlardır.

Türkiye'de ise farklı bir eğilim oluşmaya başlamıştır. Petrol fiyatlarındaki gerileme

ile enflasyon ve cari açıkta 2015 yılında beklentilerin üzerinde bir iyileşme beklentisi oluşturulmaya çalışılmaktadır. Buna bağlı olarak Dolar karşısında tüm gelişen ülke para birimleri değer kaybı yaşarken Türk Lirasında değerlenme görülmektedir. Yine benzer şekilde faizlerde gerileme beklentisi güçlenmekte ve TL faizler diğer gelişen ülke faizlerinin tersine hareket etmektedir. Bu koşulları satın almaya başlayan sermaye girişinin daha çok sıcak para niteliğinde girmeye başladığını görülmektedir.

Sıcak Para Girişi Türkiye'deki Normalleşmeyi Geciktirir

2009 küresel kriz sonrası oluşan koşullar içinde ucuz ve bol Dolar likiditesi ile oluşan sermaye girişlerinin birkaç olumsuz etkisi olmuştur.

Öncelikle Türk Lirası sürekli değerlenme baskısı ile karşılaşmıştır. İkincisi yurtdışı kaynaklara erişim o kadar kolaylaşmıştır ki içeride tasarruf edilmesi unutulmuş (içeride kaynak yaratmayı) ve iç tasarruf oranları tarihin en düşük seviyelerine inmiştir. Üçüncüsü de bol para akışı ile reel faizler hep negatif kalmış ve aşırı tüketim desteklenmiştir.

Yeni oluşan küresel mali koşullar içinde sermaye bolluğunun ortadan kalkması ve sıcak paranın geri dönmesi ile Türkiye'de bir normalleşme olması beklenmektedir. Yani Türk Lirası dengeye gelecek, iç tasarruflar artacak ve bir miktar reel faiz oluşacaktır.

Ancak son birkaç haftadır yaşadığımız ve özellikle mali piyasalarda ortaya çıkan eğilim ile sıcak paranın yeniden artması Türkiye'deki normalleşmeyi geciktirebilecek, Türk Lirası yeniden değerlendirilebilecektir.